

Allmänt om standardavtal

Vad är ett standardavtal?

Standardavtal innehåller generella villkor som är avsedda att användas vid ett stort antal tillfällen. Sådantillvida liknar de lagstiftning. Det finns dock stora skillnader mellan standardavtal och lagstiftning. Standardavtal tas fram av privata aktörer. De saknar också förarbeten och träder inte ikraft, utan standardavtal måste normalt åberopas (se nedan) för att gälla.

De finns många anledningar till att standardavtal tas fram. Det kan t.ex. bero på att det saknas tillämplig lagstiftning eller att tillämplig lagstiftning inte anses vara tillräckligt bra. Det sistnämnda blir förstås bara aktuellt om den tillämpliga lagstiftningen är s.k. dispositiv (dvs. lagstiftning som ger utrymme för parter att avtala om annat än vad som följer av lagen). Standardavtal gör det lättare att ingå avtal. Parter som åberopar ett standardavtal behöver inte reglera det som föreskrivs i standardavtalet i det enskilda avtalet. Standardavtal – i vart fall de som är tydliga och som använts under en längre tid – ökar också säkerheten och förutsägbarheten vid eventuella tolkningstvister.

Standardavtal kan delas in i två kategorier. Dels de som tagits fram av en part eller partsorganisation, vanligtvis av en säljare eller en säljarorganisation (ensidigt framtagna standardavtal). Dels de som förhandlats fram av företrädare för båda sidor i den typaffär som standardavtalen är avsedda för, exempelvis både köpare och säljare (gemensamt framförhandlade standardavtal, på engelska kallas dessa ”Agreed Documents”).

Ensidigt framtagna standardavtal tenderar att gynna den part som tagit fram standardavtalet. Som part bör man därför alltid vara vaksam mot ensidigt framtagna standardavtal som motparten föreslår.

Hur blir ett standardavtal gällande i ett avtal?

Enligt huvudregeln måste ett standardavtal åberopas för att bli gällande i ett enskilt avtal. En part som vill att ett standardavtal ska gälla bör ange detta i sitt förfrågningsunderlag eller sitt anbud. Om standardavtalet inte är allmänt känt och tillgängligt inom den aktuella branschen, bör parten också skicka med en kopia av standardavtalet.

Ett standardavtal kan t.ex. åberopas på följande sätt (i ett anbud):

Övriga villkor för anbudet

Som villkor för anbudet gäller AB-U 07 – Allmänna bestämmelser för underentreprenader (bifogas).